

Anarkisten

Utkommer vær 14. dag

Abonnement mottas paa postkontorer
i in- og utlan. I Kr.a: Vibes g. 8, 4. et.
og Storgaten 20, 4. etg.

Koster 40øre kvartalet

Redaktør: KRISTOFER HANSTEEN, Vibes gate 8, 4. etg.

Tirsdag 24. oktober.

„Anarkisten“ er atter blit forsinket. Vi vil be vore læsere unnskytte dette. Bladet har som alle, naar de bejnyes, økonomiske vanskeligheter at kjæmpe med. Bladet baade redigeres og sættes ved frivilli, ubetalt arbeide, og da „En operørs or“ av Krapotkin, utkommer paa samme maate, rækker vi ikke alt til den fastsatte tid.

Gives der noet socialt spørsmål i Norge? (Fortsat).

Vi kom i forje nummer til det resultat, at bonnerne, naar der kommer jernbane til de distrikter, vor joren ikke dyrkes tilfredsstillende, sansynlivis vil kunne drive det til at faa sin jor noenlunne vel dyrket, og at de ved at være villie til at sælle en arbeider tomt til hus, og kamsje ossaa jor til 1 eller 2 kjor, vil kunne faa lanarbeidere i bygdene, som de vil kunne betale, naar de faar sine produkter sikkert avsat. Man skulle saa tro, at joreierne skulle kunne holle sei fra unnergang, vis intet annet kommer til.

Men der kommer noet annet til. Joreierne er frykteli forjættet. Omtrent 49 pct. av lannets joregos er pantsat til hypotekbanken alene. En betydeli del av de jenvierende 51 pct. er pantsat til sparebanker og en del er ossaa stillet som pant for laan og jæl, enkelte personer imellem. Vor stor del av joregosset der er pantsat paa de to sistnævnte maater, vet vi ikke i tal, men vi tar vist ikke for stærkt i, naar vi sætter, at kun $\frac{1}{3}$ av lannets joregos ikke er pantsat.

Man ser uavladeli, at joreiere gaar fallit; men selv der, vor falliten ungaaes, fornyes jællen stadi. Efter de arvelove, som har jælt i den siste menneskealder, skal jo enhver ælste son eller datter, der overtar gaaren efter faren, betale vær av de øvrie soksene likesaa meget, som han selv beholder. Vor der er 4 soksene, skal vær av de 3 ha utbetalt $\frac{1}{4}$ av gaarens værdi av den ælste, om han overtar gaaren. Dette utbetales de tre soksene kontant, og penge skaffes tilveie ved hypotekbanklaan mot pant i gaaren. Saaledes maa enhver joreier, der har arvet sin jor og ikke er eneste barn, arbeide resten av sit liv for at klare sin jæl til hypotekbanken. Klarer han den for sin dod, maa hans barn,

der tar gaaren, bejnyne paa samme vis. Dette er det, der mest karakteriserer nutidens joreiere.

En joreier, der har at betale og avdrag av et laan, lik $\frac{2}{3}$ eller $\frac{3}{4}$ eller kamsje $\frac{1}{3}$ av sin jors værdi, er naturlivis altid uten kontanter: men for at klare sei maa han stadi drive sit jorbruk tidsmaessi og her til kræves pengeutlæg. Om han derfor klarer neet av sin oprindeli jæl, maa han meget ofte benytte dette til at faa optat nyt laan for at kunne drive gaaren. Ossaa dette jor, at svært mange joreiere efterlater jæl til sine arvinger.

Klarer en joreier ikke sin jæl for sin dod, og han har endel born, er altsaa det, hans born faar at dele, mindre en gaarens værdi, mindre en det, det forje slægtled fik; og den, som overtar gaaren, maa bejnyne med større jæl en faren. Har faren arbeidet gaaren op i sin tid, saa at joren har faat større værdi, kan dette jælpe til, at bornene allikevel faar saa meget at dele som det forje slægtled; men det redder ikke sonnen fra at bejnyne med en større brokdel av gaaren pantsat, en faren bejnyte med, da det invunne fordeles paa alle soksene, altsaa forstørret det laan, som den, der overtar gaaren, maa opta, mens farens efterlatte jæl blir paa gaaren. Og mange, kamsje flertallet av joreiere efterlater sei noen jæl til sine born, mange jæl, som er stor efter gaarens værdi. Derfor blir de procent av Norges jor, som er pantsat, vært aar flere, statistiken viser en jevn stigning. For at ungaa at komme i dette forjættede forhold, ser man, at de unge ælste joreiersønner og dotre foretar forsjellie ting. Unnertiden hænner det, at de simpelthen sætter noklen i doren og reiser væk, til Amerika eller mindre langt. Meget ofte avterer de kun gaaren tilsalgs. Saaledes hænte nyli i en Tronjemsbygd, at haldelen av joren var tilsalgs; men joren fant ikke kjopere. Den, som skrev om det i avisen, erklerte, at aarsaken var, at joren var saa belagt med jælshæftelser, at de unge gaarbrukerborn ikke fant vilkaarene saadanne, at de ville overta gaaren. Sansynlivis har de fleste dog til sist maattet bite i det sure æple og drive nu sine gaare unner vilkaar, som de selv fant uantageli. Men ofte blir ossaa gaarene solt; de kjøpes av folk, der har saa mange kontante

penge, at de kan betale saa meget, at vilkaarene hæver sei over det uantageli. Naar saa kjøperen dor, maa det barn, der overtar gaaren ved arvens deling, stife ny jæl, vis ikke stillingen for disse born ved farens efterlatte jæl er likesaa daarli som for den forje eiers born. Ikke sjellen foretrækker de jorarbeberettede at dele joren med sine soksene fremfor at faa hele gaaren og stife jæl for at klare soksene. Man ser saaledes ofte 3 eller 5 smaa gaare med samme navn ligge ved siden av værandre, vor der for kun var en gaar. Derved holles joren fri for jælshæftelser, som overstiger dens bæreevne, for det slægtled; men det næste slægtled kan ikke dele jorlappene mere, og de fem, der vær overtar en gaar, maa stife ny jæl, vis de har soksene. Denne deling av gaarene har mange glædet sei over, da de smaa gaarbrukere er not til at dyrke vær flæk av joren got for at kunne klare sei, og saadan deling er derfor blit anbefalet anvent oftere, da man ikke sjellen ser, at store joreiendomme blir liggende daarli dyrket; saaledes hænner det paa Vestlannet, at store joreiendomme ligger mestendels udyrket, da innehaverne ikke vover og ikke kan stife den jæl, som de maatte stife for at bejnyne ordentli dyrkning paa mere en en liten del av eiendommen. Men man kan være paa det rene med, at heller ikke deling kan jælpe jorbruket i lengden; for det første er det efter vært vanskeligere at drive de smaa gaare, da arbeidslonnen stiger, og maskinerne, der skal erstatte arbeidskraften, er saa dyre, at de neppe forrenter de penge, de koster, naar de kun anvendes noen dage om aaret paa en liten gaar. Desuten er jo stillingen halt eller fult uholdbar allerede for det annet slægtled efter delingen.

Et par exemplar vil vi ennu nævne paa store jorbesiddere. En stor gaar i et av Norges flateste og mest befolkete distrikter. Gaaren kan unnerholle ialfal 40 kjor. En ennu mindreaari arving skal overta gaaren. Gaaren er imidlertid vanskjøttet, dels unner sønnens mindreaarihet, dels ossaa mens faren levet, da denne var kommet tilakters paa grun av mange forpliktelse paa gaaren, som hans soksenes talrihet hadde paaført dem, dels hadde faren maaske

[illegible]

arkister, hvem han havde lært at
tilberede sprængstoffer: „Skyd man,
skud!“

det som altfor overbærende, naar den literære sjov, hun anførte, betegnede Kriptonkin som en „blandt af en keitring og en idealist“. I eget navn fortalte Jørgensen, at „medens disciplene henrettes, lever mejseren sit komfortable bourgeoisliv.“

kin bourgeois! Krapotkins liv kon-
liv i en forstad i London (Krapot-

forbælt! Jørgensen kan ikke anbringe sig selv i den skrubbede mund, uden at den skrubbede springer ud af den. Endt ikke det selv, at Knapkøbs han bor i forstæd i London: han bør paa lanten i Kent.

Vidre fortæller Brandes, at han i anledningen har skrevet til Knapkøbs og faar et svar, voraar han med Knapkøbs tilfælde offentlig for-
Gentle

Kjære Georg Brandes!
Jeg er i den grad vant til at
læse i aviser af en vis beskaffenhed,
at jeg er naarsag eller ophavsmand

De fleste er saa vante til at tro, at historien gjøres af nogle faa individer, at det er spildt udfjælt af vilde forknede dem den anderledes.

[illegible]

skanede i den frygtelige kamp, vi i dette øieblik oplever. og de endnu

Hvilke været
 deene kamp, s
 rundt omkring
 nar, i gendeme
 san hinde jeg
 Men det var ikke
 det gælder om
 skete til at ta

—Analyser
paa en buek p
tis; han har a
fader eller moder
opdraget i hitt
i Paris, saa i P
i en alder an
paa guden, nu
venner, for at
hjerter sunder
naar jeg tænke
saa mange an

ges han dem
hvor man lærer
slå tilføj c: at
uden at skære
moder eller kv
snart man har
skyde for at fre
Man har forlan
fælde bør men
for noget. Og
ham ned i Afr

thel.
Derfater ble
kavalleriofficer
stilling skulde i
den? - Saa kom
midt imellem de
kom fra Italien
der blev Gjorte
mynderen der
herte han der?
i syd og nord m

At man skjød i
ad gaderne ude

om de søn, der
at kuglerne, vi
roret, eller om
forældreløse bo
de lige datter
farne blomster
ind de ord: S
pobeli! Hug tap!

tryk, og såg sig om. Vilde være med i den medlidende smilde stukt, og blev vakt af den der rige og den elendighed velvære købs

Man siger af ord at det mure søv paa en vukste romme samlet slet ikke det i indtages hjerter

på samme tid
stolens virksom

somhed dem hver dag øret, læste de ikke i hver en korrateret med detale. "Disse viere med menne- skeliv! Ingen sentimentalitet! Hvis det var nødvendigt en dag at gillio- tiere hundrede mænd og kvinder på én gang eller i et sammenstød af udryddelig hundrede tusinde ar- bejdere og bønder for at frelse sam- fundet og sin opvortner med skæbne- nede - så burde man ikke betænke sig på at gøre det!"

Og derfor andre man over at der findes fattige, som vender setningen om, og som siger, at hvis det blev nødvendigt at drejde lunden drede rundt og kvinder på gaderne det — så burde man gøre det.

Det at tro på den magiske magt som en hennættelse fører med sig — det er jo selv de nutværende *Cynics* første trosartikel. Politikkere, præstene, adskillige filosoffer, kvinder, særligt kvinder, og så alle vedkende sig den. Og så vil man

at det fattige ved en bære indstaldelse skul man til er videre hysen? Al de skil ophore med at tro paa det selvsumme! At de skul lade varerne med at sige, som Lucchini har sagt til sig selv: „Det gælder om at staa lige meget ivern til de megerne med det vil faa de andre til at tænke over den ivær, der i samfundet begraas.“ At forde saa meget af dem, er jo den rene autokrat.

alt saa meget om kysrinden at
Osting, er det her i England, i om-
egnen af Northampton, sket the for-
søg paa at faa jernmættig til at
løbe ud af skinnene, the dage i
trick. Store stene, tykke bjælker
at er blevne lagte paa skinnene at
forsølgelse jernhjulmønter for at øde-
lægge hurtigere. Var det lyk-
kelige, vilde det have været endnu
irrefølgende end mortel paa en en-

kelt person: kvinder og børn vilde være blevet knuste, familieleverne døde, arbejderfamilier brodløse. — Hvem har gjort det? Visse! Hverken socialister eller anarkister.

Der er ikke tvivl om, at dette er gjort af en eller anden mand, i hvis hjerte elendigheden har avlet et had til samfundet, og som ligeledes har sagt til sig selv: "Det gælder blot om at slå til ifæng; det vil få dem til at tænke over vore nød-rub." — Dette altså er den vulkan, hvorpaa 'det danske

er ikke blot i sig selv, men i den forbindelse med den offentlige aldring, kan baneke for de blidende i menneskeligheden. Visejle, det er frygtløst, at slige kan ske. Men snaltene der anst, les blodlod som det i Italien, og samtlene man vedbliver at indpendte menneskene fringevær for menneskeliv og fortæller dem, at man bør slaa hjæl for det, som man tror er det altnue vel – saa længe, vil der faldt ny og efter ny ofre, og det, selv om man vilde hushænge alle dem, der tager parti for de fattige og grubler over elektricitetens farer, såkolodt og har mod til at stige

Her har De, kjære ven, mit svar.

10

[illegible]

1

1

1

ideer og vant hans tillid. Denne benyttet Véry paa den maate, at han udsurte R. paa alle maater om attentatet. R., der trodde, at Véry nærmet sei hans meninger, uttalte aapent sin sympati med attentatet. Véry budsende politiet og R. blev arresteret. — Henry la en bombe i et grubekompanis hovedkontor i Paris, mens grubearbejderne streiket; ved flere streiker i forveien var militær utkommanderet mot de streikende, og adskillie arbeidere var blit skut; da militær kom ossaa ved denne streike, la Henry sin bombe i kontoret; bomben blev, for den eksploderede, tat av to politimæn; da de paa politikontoret ville se efter, vad der var inni, sprang bomben, og flere politimæn dræptes. Det opdagedes ikke, vem der hadde lagt bomben. — Vaillant var et barn av Pariserelendiheten, og han var derfor allerede som barn kommet i kollisjon med politiet. Han var blit anarkist og var blit forfulgt av statsmyndighetene unner sin agitation. Da han ikke kunne faa sit ophol i Paris, drog han til Amerika og senere til Belgien, men intetstes lykedes det ham at faa brødet. Han vente tilbake til Paris; ossaa der'vant haabet for ham om at kunne skaffe sei en existens, han folte sine kræfter svigte som følge av de langvarie savn, og da han saa ummergangen foran sei, besluttet han, ossaa paavirket av intrykket av den elendihet, han stadi saa om sei, for og nu, at dra. Frankrigs lovgivere med sei i ummergangen, da han ansaa disse for at være bærere og skapere av det samfun, som jore det umuli for ham at leve, og da disse efter Ravachols attentat næsten hadde umulijort en agitation for de anarkistiske ideer, som han ansaa for den eneste vei til proletariats befrielse. Han kastet en bombe i det franske deputeretkammer. — Henry kastet en bombe i en første rangs kafé, som bourgeoisiet søkte, fordi bourgeoisiet med tilfredshet og bifal støttet politiet, da dette i anledning av Vaillants attentat lot flere hundrede mennesker fængsle, der var aldeles udelaktie i attentatet, og lot dem domme til fængsel i intil to aar, dels uten annen grun æn deres meninger dels paa grunnlag af falske angivelser, jorte af folk, der fik betaling af politiet for sine meddelelser, mens de dømte forlatte familier blev ijen og led nød. — Caserio dræpte president Carnot, fordi denne mektet at benaade Henry til livsvari fængsel, da Henrys mor persoli infant sei hos Carnot og bad ham derom.

Saa har man de spanske attentatier: Gallas kastet sin bombe mot Martinez Campos, da denne stod foran sit regiment, fordi Campos hadde kommanderet en troppeafdeling og lat en mængde sultende proletarer skyte i distriktet omkring Ceres, da disse unner hungersnøden der efter uaret 1892 tok mat, vor de fant den; Campos kom fra det; men hans adjutant rammedes dødeli. — Bomben i Liceoteatret i Barcelona blev kastet blant denne milliommerbys gulklætte publikum paa

en fesfaften i teatret, fordi der i Spanien var sat forfølgelser i sene mot de misfornoiete og anarkisterne i særdeleshet, vorved efter den for spanske myndigheter eiendommelige kategoriske og grusomme fremgangsmaate mange uskyldie mennesker var blit fængslet, og denne forfølgelse hadde tat sine fleste ofre blant fabriksproletariatet i Barcelona til kapitalisternes tilfredshet. — Angiolillo dræpte Canovas del Castillo, fordi der efter attentatet paa en kirkeprocession i Barcelona blev fængslet 3 a 400 mennesker i flæng av alle samfunsklasser og med de forskjelliste meninger; en del av disse blev utsat for de skrækkeliste pinsler, de blev brænt med gløende jern, de fik hode og hænder sat i klemmer med spisse jernpigger i, fik sine kjønsdele avilet o. s. v.; unner disse pinsler inrømmet de, at de var delaktie i attentatet, og paa grunnlag af disse „tilstaaelser“ blev 8 av dem domte til døden og en mængde andre til fængsel fra 2 intil 20 aar. Rygtet om, hvorledes tilstaaelserne var kommet istan, kom ut, og den offentlig mening tvang regjeringen til at ta saken op ijen. En proforma-revision av dommen foretoges, idet en ny krigsret nedsattes, men den tok kun uten videre de saakalte tilstaaelse for gyldie beviser og domte 5 av de anklagede til døden, resten til mangfoldie aars fængsel. Ministerpresident Canovas del Castillo stadfæstede dommen, sjønt de domte hadde tilstillet ham en skrivelse, vori de forsikret om sin uskyldihet, og at de kun hadde avgit de „tilstaaelser“, per forlangtes, for at faa en enne paa sin ulidelige smerte unner pinslerne. To av domte, Ascheri og Melich, lykedes det at faa smuglet var et brev ut av fængslet for dommens fulbyrdelse. Melich fortæller, at politiet viste om attentatet, for det blev begaat. Melich var, sier han, dagen før attentatet kalt op til politiet og unner trussel om fængsling blit paalagt at skaffe en liste over anarkisterne i Barcelona innen 24 timer, da man viste, at der skulle begaas et attentat. Dog hadde politiet intet foretat, den store kirkeprecession var ikke advaret, ja, politiet var ikke engang saa talri tilstede unner denne, at det fik tat attentatforøveren, som man ennn ikke vet, vem er. Ascheri, der blev henrettet, sent et brev til redaktør Rochefort, som denne offentligjore; i brevet anklager Ascheri Barcelonas politidirektor, Don Daniel Freixa for personli at ha anstiftet attentatet for at faa anledning til at foreta en massefængsling af alle oppositionelle, anarkister i særdeleshet, og anfører til begrundelse herav en del uttalelser, som Freixa flere maaneter før attentatet var kommet med til guvernøren i Catalonien, mens Ascheri var tilstede. Ascheri tilstaar nemli, at han efter opfordring hadde tat tjeneste som politispion for guvernøren, idet han troede derved at faa unnerretning om politiets planer mot anarkisterne.

Luccheni dræpte altsaa keiserinne Elisabeth, fordi den italienske

stat hadde lat de sultne skyte ned i hele Italien og i særdeleshet i Milano, vor han da opholt sei, og fordi han viste, at det samme foregik i andre lanne; han ville, som han sa: „derfor angripe den onne menneskehet i dens spisser.

Som man ser, har attentatene i de fleste tilfælle sin aarsak i tvangs- og volsforholsregler fra staternes side. Vis man derfor nu vil ta tvangs- eller volsforholsregler mot anarkisterne for at forebygge attentater, vil man efter den erfaring, som de ovenfor opreinet begivenheter gir, opnaa det motsatte av, vad man tilsikter.

Forberedelser til konferensen mot anarkisterne.

Først kommer et telegram fra Alexandria omt. saalydende: Et planlagt attentat mot den tyske keiser unner hans ophol i Jødelan er opdaget. Endel italienske anarkister er arresteret. Paa et bor i en restaurant var henlagt et par æsker, innehollende patroner og endel knalkviksol. Det hele var knyttet sammen, saa det saa ut som reisegods. Det var bestemt til Jaffa. Værtten i restauranten er delakti i komplotet og arresteret.

At en restauratør, der har været med at lave bomber, skulle henlægge disse paa et bor restauranten, vor envær jæst kunne komme og se paa dem, er utenkelig.

Dette har man forstaaet. Derfor laver man noen dage efter historien om og telegraferer: Vær av de til attentatet paa keiser Wilhelm bestemte bomber inneholt 2 pun knalkviksol og 26 revolverpatroner av svært kaliber. Bomberne bestaar av galvaniseret jern, omspunne med blytraad. De fandtes i en italieners magasin, inpakket i en kiste. En i Triest fot italiener skulle bringe dem til Jaffa. Han jore tjeneste som opvarter paa en damper og hadde skaffet sei samme stilling i hotel Bristol i Jaffa for der at opbevare bomberne.

Muliens har man funnet noen bomber; men bomber, som man snart kan fortælle er funnet et stes, snart et annet, er tydelivis funnet av politispioner hos politispioner. Man fortæller skronen, som den jor mest virkning, og da man først har fortalt den paa en maate, som er saa daarli, at alle forstaar, at det er en skrone, fortæller man den dagen bakefter paa en annen maate, som alle ville ha troet, vis den først var fortalt paa den maate. For at bevise historiens sanhet har man muliens bomberne at fremvise.

Det hele er sat i sene for at skræmme den tyske keiser og de øvrie stater til at være villiere til at gaa med paa tvangsforholsregler mot anarkisterne. Heldivis var den italienske regjerings komedianter for dumme.

Muliens de derved har forskjærtset hele skitten.